

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym z dnia 4 lipca 2017 roku w sprawie z powództwa (...) z siedzibą w V. przeciwko B. S. o zapłatę, Sąd Rejonowy w Kutnie oddalił powództwo.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik powódki, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie przez Sąd pierwszej instancji przepisów prawa procesowego, a mianowicie:

a) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. polegające na dowolnej, sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego i wskazaniami wiedzy ocenie materiału dowodowego, przejawiającej się w uznaniu, że powód nie udowodnił, by przysługiwała mu wobec pozwanej wierzytelność w dochodzonej pozwem wysokości, podczas gdy powyższe wynika z przedstawionych przez powoda dokumentów w postaci umowy pożyczki nr (...), jak i umowy cesji wierzytelności z dnia 1 grudnia 2015 roku wraz z załącznikiem dotyczącym listy wierzytelności stanowiących przedmiot sprzedaży zawierającej zadłużenie pozwanej wynikające z umowy o nr (...); a nadto polegające na uznaniu, że analiza załącznika do umowy cesji wierzytelności z dnia 1 grudnia 2015 roku załączonego do pozwu nie prowadzi do wniosku, że powód zakupił zindywidualizowaną i wymagalną wierzytelność pozwanej w wysokości wskazanej w pozwie, podczas gdy we wskazanym załączniku wierzytelność pozwanej została określona za pomocą takich danych jak numer umowy oraz części składowe roszczenia, których wysokość odpowiada wartościom zamieszczonym w pozwie oraz datą umowy cesji, wobec czego analiza omawianego załącznika prowadzi do wniosku, że umowa cesji wierzytelności z dnia 15 grudnia 2015 roku obejmowała wierzytelność pozwanej z umowy pożyczki nr (...);

b) art. 339 § 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie przez Sąd orzekający, że w sprawie zachodzą uzasadnione wątpliwości w sytuacji, gdy w przedmiotowym stanie faktycznym takie wątpliwości nie wystąpiły, czego skutkiem powinno być przejście przez Sąd orzekający wskazanych przez powoda twierdzeń za prawdziwe;

c) art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji, że w niniejszej sprawie ciężar dowodu spoczywa wyłącznie na powódce;

d) art. 245 k.p.c. poprzez błędne uznanie, że dokumenty przedłożone przez stronę powodową w niniejszej sprawie nie stanowią dokumentów;

e) art. 230 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie pomimo istniejących ku temu przesłanek i brak uznania przez Sąd, że w związku z niewypowiedzeniem się pozwanej co do twierdzeń powoda wskazanych w pozwie, fakty te powinny zostać uznane przez Sąd za przyznane;

1. mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie przez Sąd pierwszej instancji przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

a) art. 509 § 1 k.c. w zw. z art. 60 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie prowadzące w konsekwencji do uznania, że powód nie udowodnił swojego roszczenia;

b) art. 65 § 2 k.c. w zw. z art. 509 k.c. poprzez ich niezastosowanie i niezbadanie jaki był zgodny zamiar stron umowy cesji zawartej między (...) Sp. z o.o., a powódką (...) Ltd., co stanowi rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia;

c) art. 511 k.c. w zw. z art. 74 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że umowa cesji może być zawarta wyłącznie w formie pisemnej, co doprowadziło do oddalenia pozwu;

d) art. 29 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (tekst jednolity w Dz. U. z 2014 roku, poz. 1497) poprzez jego niezastosowanie, polegające na zignorowaniu przez Sąd pierwszej instancji specyfiki zawierania umowy pożyczki przy wykorzystywaniu środków porozumiewania się na odległość (środków komunikacji elektronicznej – Internetu);

e) art. 77 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że dokumentem w rozumieniu kodeksu cywilnego jest wyłącznie forma pisemna poświadczona za zgodność z oryginałem, podczas gdy definicja ustawowa wskazuje wyraźnie, że „dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią”;

f) art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe poprzez ich niezastosowanie skutkujące oddaleniem w całości powództwa z uwagi na rzekomy brak udowodnienia roszczenia przez powoda w sytuacji, gdy oświadczenia woli związane z dokonywaniem czynności bankowych (w tym także przelewaniem na rachunki bankowe określonych kwot w ramach umowy pożyczki) mogą być składane w postaci elektronicznej, a dokumenty generowane elektronicznie stanowią ekwiwalent dokumentów podpisanych własnoręcznie.

W oparciu o wskazane zarzuty pełnomocnik powoda wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, także za instancję odwoławczą, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji. Dodatkowo, wniósł o przeprowadzenie dowodu z dokumentu w postaci umowy cesji wierzytelności z dnia 1 grudnia 2015 roku wraz z załącznikiem, na okoliczność zawarcia umowy cesji wierzytelności w dniu 1 grudnia 2015 roku będącej przedmiotem sporu w niniejszej sprawie, gdyż potrzeba powołania dowodów wynikła później na skutek zarzutów podniesionych przez Sąd pierwszej instancji i nie zmierza do przedłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna i podlega oddaleniu.

Na wstępie należy zauważyć, że niniejsza sprawa była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym, w związku z czym Sąd Okręgowy na podstawie art. 505¹⁰ § 1 i 2 k.p.c. orzekł na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego. Zaznaczyć także należy, że apelację można oprzeć tylko na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, bądź naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. Natomiast w myśl art. 505¹³ § 2 k.p.c. jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Dalej należy odnieść się do wniosku dowodowego zgłoszonego przez stronę powodową w apelacji, dotyczącego przeprowadzenia dowodu z dokumentu w postaci umowy cesji wierzytelności z dnia 1 grudnia 2015 roku wraz z załącznikiem. I tak, w świetle art. 505¹¹ § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji, rozpoznający sprawę w postępowaniu uproszczonym, nie przeprowadza postępowania dowodowego z wyjątkiem dowodu z dokumentu. Od powyższej zasady przewidziano jeden wyjątek, mianowicie zasady tej nie stosuje się, jeżeli apelację oparto na późniejszym wykryciu okoliczności faktycznych lub środkach dowodowych, z których strona nie mogła skorzystać przed sądem pierwszej instancji (art. 505¹⁰ § 2 k.p.c.). Powołane przepisy nie wyłączają, a jedynie uzupełniają ogólną regulację art. 381 k.p.c., w świetle której Sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynikła później. W ocenie Sądu odwoławczego, w rozpoznawanej sprawie taka okoliczność nie zachodzi, wobec czego wniosek dowodowy zgłoszony przez pełnomocnika powoda nie mógł zostać uwzględniony. Legitymacja procesowa podmiotu wnoszącego powództwo jest jedną z pierwszych okoliczności, która podlega badaniu przez sądy orzekające, wobec czego potrzeba jej wykazania odpowiednimi środkami dowodowymi nie powinna być zaskoczeniem dla profesjonalnego pełnomocnika, który w danej sprawie reprezentuje powoda. Takim samym zaskoczeniem nie powinno być, że jej

nieudowodnienie, spotkało się z negatywną reakcją Sądu pierwszej instancji, który powództwo oddalił. Powód był przecież w posiadaniu zawnioskowanego dokumentu już w dacie wniesienia pozwu, nie wykazał, aby zaistniały jakiegokolwiek okoliczności uniemożliwiające mu jego powołanie w pierwszej instancji, a samo wydanie niekorzystnego orzeczenia nie może stanowić samoistnej podstawy powołania się w postępowaniu apelacyjnym na ten dowód.

Powracając do kwestii kontroli zaskarżonego orzeczenia, Sąd odwoławczy ocenił, że Sąd pierwszej instancji prawidłowo uznał, że powód swojej legitymacji nie wykazał. Raz jeszcze przypomnieć należy, że na powodzie, jako inicjującym postępowanie cywilne, ciąży obowiązek przedstawienia podstawy faktycznej dochodzonych roszczeń (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz dowodów na jej poparcie (art. 232 k.p.c.). Zaniechania na tej płaszczyźnie mogą prowadzić do stwierdzenia nieudowodnienia podnoszonych roszczeń i oddalenia powództwa, co miało miejsce w niniejszej sprawie.

Zgodnie z dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Przywołany przepis statuuje zasadę swobodnej oceny dowodów, która stanowi jeden z przejawów niezawisłości sędziowskiej. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem sądu jest dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych lub negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. Jak wynika z powyższego, dla skuteczne postawienia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. konieczne jest wykazanie, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej, niż przyjął sąd, wadze oraz doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu (tak przykładowo: Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 23 sierpnia 2017 roku, sygn. akt I ACa 87/17).

Sąd Odwoławczy w pełni podziela przedstawione w poprzednim akapicie poglądy, które stanowią ugruntowany dorobek judykatury. Konfrontując ich treść ze stanowiskiem skarżącego należało uznać, że zarzuty stawiane zaskarżonemu orzeczeniu nie mogą być uznane za zasadne, ponieważ powód nie wykazał, ażeby Sąd pierwszej instancji przekroczył zakres określony przez art. 233 § 1 k.p.c. granice swobodnej oceny dowodów. Sąd ten w sposób prawidłowy ocenił zebrany w sprawie materiał i zasadnie przyjął, że nie daje on podstaw do przyjęcia, że powód udowodnił fakt nabycia przedmiotowej wierzytelności od pierwotnego wierzyciela. Dowodem takiego nabycia nie jest bowiem, wbrew stanowisku apelującego, załączona do akt sprawy, umowa cesji wierzytelności z dnia 1 grudnia 2015 roku, która jedynie ogólnie określa, że przedmiotem transakcji między powodem a poprzednim wierzycielem są przysługujące temu ostatniemu podmiotowi wierzytelności. Niezależnie od przekonania strony powodowej, że przedmiotem powyższej umowy była także wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki nr (...), z jej treści nie da się w żaden sposób wywnioskować, czy ta właśnie oznaczona wierzytelności była objęta cesją dokonaną między stronami.

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia art. 339 § 2 k.p.c., wskazać należy, że okoliczność, że w sprawie wydano wyrok zaoczny nie oznacza, że powództwo w takim przypadku jest zawsze uwzględniane w całości. Nie zajęcie stanowiska przez pozwanego odnośnie żądania pozwu nie zwalnia powoda z obowiązku wykazania istnienia ważnego zobowiązania łączącego strony i powołania się na okoliczności faktyczne, z których zobowiązanie pozwanego wynika. Zgodnie z art. 339 § 2 k.p.c. sąd jest zobligowany uznać za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczone w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Dla danej sprawy, szczególnie znaczenie ma wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 1998 roku (sygn. akt I CKU 85/98), zgodnie z którym niezależnie od wynikającego z art. 339 § 2 k.p.c. domniemania prawdziwości twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy, sąd ma każdorazowo obowiązek krytycznego ustosunkowania się do twierdzeń powoda z punktu widzenia

ich ewentualnej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. W przypadku wątpliwości w tym przedmiocie, sąd ma obowiązek przeprowadzić postępowanie dowodowe z urzędu.

Analiza akt niniejszej sprawy nie pozwala odmówić słuszności stanowisku Sądu pierwszej instancji, że twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych budzą wątpliwości. Powód przedłożył jedynie ramową umowę pożyczki wraz z załącznikami, umowę pożyczki nr (...), potwierdzenie przelewu kwoty 0,01 zł, umowę cesji wierzytelności z dnia 1 grudnia 2015 roku, przesądowe wezwanie do zapłaty oraz zawiadomienie o cesji wierzytelności. Powyższe dokumenty nie wystarczają do wykazania nie tylko tego, że powód nabył przedmiotową wierzytelność od poprzedniego wierzyciela, ale i tego, że wierzytelność ta w ogóle istniała w oznaczonej wysokości, a jej podstawą była umowa pożyczki zawarta z pozwaną. Dowodem powyższych okoliczności nie może być, wbrew twierdzeniom skarżącego, potwierdzenie przelewu kwoty 0,01 zł, ponieważ wpłata powyższej sumy pieniężnej przez pozwaną, w świetle treści ramowej umowy pożyczki, służyła jedynie do rejestracji pożyczkobiorcy na stronie internetowej pożyczkodawcy oraz do potwierdzenia akceptacji warunków ramowej umowy pożyczki, a nie warunków umowy pożyczki nr (...). Nadmienić także należy, że strona powodowa nie przedstawiła żadnych dowodów, z których wynikałoby, że pozwana otrzymała kwotę wynikającą z umowy pożyczki.

Nie ma też racji apelujący, gdy zarzuca naruszenie prawa materialnego. Podstawą rozstrzygnięcia wskazaną w uzasadnieniu Sądu pierwszej instancji było przede wszystkim nie sprostanie przez stronę powodową jej obowiązkom dowodowym. Wobec powyższego, Sąd ten nie miał obowiązku rozważać szeroko kwestii stosunku umownego pożyczki, stanowiącego podstawę dochodzonego roszczenia, skoro powód w ogóle nie wykazał swojej legitymacji do występowania w przedmiotowym postępowaniu. W związku z tym, odnoszenie się do zarzutów naruszenia prawa materialnego jest zbędne, z uwagi na podzielenie przez Sąd odwoławczy oceny Sadu pierwszej instancji co do nieudowodnienia przez powoda, że przysługuje mu wierzytelności w stosunku do pozwanej wynikająca z zawartej przez nią z pierwotnym wierzycielem umowy pożyczki.

Z przedstawionych powyższej powodów, Sąd odwoławczy uznał, że apelacji nie zawiera uzasadnionych zarzutów mogących podważyć stanowisko Sądu pierwszej instancji, a tym samym, jako bezzasadna, podlega ona oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.